

NARODNI DNEVNIK

Neodvisen političen list.

Izhaja vsak dan opoldne.

Mesečna naročnina:

V Ljubljani in po pošti Din 16, inozemstvo Din 25.

Uredništvo in upravnništvo: Wolfova ulica št. 1/I.
Telefon 213.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.
Pisnim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor.
Račun pri poštnem ček. uradu št. 13.633.

Naročnikom in prijateljem!

Volilni boj se pričinja in potreba »Narodnega Dnevnika« je vedno bolj evidentna. Pa če je njegova potreba dokazana šele sedaj, ko se je volilni boj komaj pričel, koliko bolj bo rabila slovenska javnost neodvisen list tedaj, ko bo volilni boj v razgaru, ko bo obvladala vse javno življenje samo strast in slepo sovraštvo. Zlo za narod bo, če tedaj ne bo objektivnega in neodvisnega lista.

Odkrito smo priznali v svojem »vodniku« »Ne prikrivamo resnice«, da smo revni in da brez podpore javnosti ne moremo zdržati. Ker je brez vsakega dvoma, da moramo biti pripravljeni vsled ostrogi volilnega boja še na vse večje izdatke ko dosedaj in ker moramo plačati v tiskarni vsako številko sproti, zato je bila nevarnost, da bi nam moglo zmanjkati ravno ob koncu volilnega boja, ko bi bilo naše izhajanje najpomembnejše, sredstev in da bi s tem bistveno pomagali ravno onim, proti katerim se borimo.

Da se to prepreči, smo sklenili, da bomo z vso vno zbirali potreben denar, da bo naše izhajanje popolnoma zagotovljeno in da se nam sredi boja ne bo treba bati nobenih intrig in nobenih udarcev s strani.

Bolje je, če začasno ukinemo izhajanje lista ob začetku volilnega boja, kakor pa da bi bili prisiljeni sredi boja ustaviti izhajanje lista za stalno.

Vsled tega smo sklenili, da z današnjim dnem začasno prenehamo z izdajanjem »Narodnega Dnevnika« in da porabimo vso svojo energijo v to, da bomo tako velik fond, da bo izhajanje Narodnega Dnevnika v vsakem slučaju zagotovljeno in da bo list popolnoma neodvisen na vse strani in odgovoren edino le pošteno misleči javnosti. Nemogoče je obenem zbirati orožje in se boriti. Zato smo se odločili, da pred končnim bojem zbiramo orožje in da potem udarimo z vso silo.

Prepričani smo, da bodo vsi naši prijatelji našo odločitev v polnem obsegu odobrili in da bodo tudi s svoje strani storiili vse, da bo Narodni Dnevnik čim prej pričel izhajati. Zato apeliramo na vse, katerim je na srcu resnica in pravi napredek naroda, da zbirajo za tiskovni sklad Narodnega Dnevnika, da mu pridobivajo prijatelje, naročnikov in inzeratov in da tako omogočijo, da bi mogel Narodni Dnevnik v sedanjem volilnem boju v polnem obsegu storiti svojo dolžnost.

Vsa Slovenija mora znati, da je sedanjí volilni boj tako važen, kakor še ni bil nobeden. Gre za osnovo našega notranjega političnega življenja, gre za to, če bo naša država v resnici demokracija ali ne in gre končno tudi zato, da ne bo kompromitirana napredna misel vsled dela onih, ki so naprednjaki le na jeziku. Odločen boj se bje sedaj naprednjaki morajo v tem boju izpolniti svoje mesto in zato mora Narodni Dnevnik izhajati in zato bo tudi zhalaj.

Vemo, da bodo imeli gospodje mladini danes tako vesel dan, kakor še ne zlepa in vidimo vse njihove škodoželjne obraze, kako bodo triumfirali, ker preneha Narodni Dnevnik začasno izhajati.

Toda nas ne moti njih predčasen triumf in ravno tako ne sme motiti naših prijateljev. Naj triumfirajo, naj se veselo v svoji škodoželjnosti, saj je vse to le dokaz njihove ozke duše in nam samo podnet za še intenzivnejše delo.

Nam je za končno zmago in ne začasen uspeh in naš cilj je tako visok, da ne more biti uresničen čez noč. Zato smo bili vedno pripravljeni na boj in zato ne odhajamo danes iz boja, temveč samo zbiramo sile za še ostrejši boj.

Ta naš boj je potreben in nujen, ker je v interesu naroda in zato vemo, da ne bomo v boju osamljeni, temveč da bo naše številno stalno raslo in da ne da le dan, ko bomo prodrli.

V tem znamenju pozdravljamo vse svoje dosedanje prijatelje in jim ključno na svidenje sredi ostrega volilnega boja.

Skupščina razpuščena.

Nova skupščina se sestane 7. marca.

Beograd, 11. nov. Včerajšnja seja skupščine je bila zelo slabo obiskana. Vest, da nameravajo vladne stranke v slučaju neudeležbe radičevcev izvoliti finančni odbor, se ni uresničila. Seja je imela samo formalen značaj. Po protestu Lazića proti razpustitvi skupščine in po ogorčenih medključnih opozicijah, je bil odobren zapisnik zadnje seje. Nato je bil prečitan ukaz, s katerim se nanašajo imenovanje nove vlade in nato ukaz o razpustitvi skupščine. Prvič so pri čitanju kraljevega ukaza obsedeli zemljoradniki. Seja je pokazala, da so

vladne stranke v zadregi, ker se zavedajo, da je bila razpuščena delazmožna skupščina.

DRŽAVNI ODBOR SE SESTANE 18. NOV.

Beograd, 11. nov. Ko je bila včeraj razpuščena skupščina, se bo dne 18. t. m. sestel državni odbor, ki bo izvedel volitve. V odboru se nahajajo Jovanović, Maček, Hohnjec, Radulović, Ogorica, Badaj, predsednik državnega sveta in predsednik vrhovnega sodea za Bosno in Hercegovino.

H.R.S.S. bo razpuščena.

Beograd, 11. novembra. Sinoči je imela vlada nekoliko konferenc. Seja vlade se bo vršila šele danes ob 10. uri. Ninčić je poročal o pogajanjih v Benetkah. Dne 13. t. m. se bodo pričela pogajanja na Dunaju. Dr. Rybář se je včeraj vrnil v Beograd iz Italije. Včeraj je Ninčić sprejel dipl. kor in razložil posa-

meznim zastopnikom zunanjo politiko nove vlade. Maksimović je poročal o svojem obtožbenem materialu proti HRSS. Sklenili so, da bo HRSS še te dni razpuščena. Finančni minister je poročal o svojem načrtu invalidskega zakona, ki ga mora odobriti še finančni odbor.

Odgovor Davidovića.

Beograd, 11. novembra. Na vladni komuniké, ki smo ga priobčili v včerajšnji številki, je Davidović odgovoril sledeče:

»Objavljen je vladni komuniké o vzrokih, ki so bili na potu sodelovanju HRSS kakor tudi sprejemu podpredsednika dr. Mačka na dvoru. V tem komunikéju se imenuje tudi moje ime, zato izjavljam:

Poročilo o obisku dr. Mačka v ruskem poslaništvu na Dunaju je bilo poslano iz Dunaja odgovornim faktorjem in tudi na dvor. Ko sem zvedel za to poročilo, sem vprašal dr. Mačka, ali je poročilo točno, kar je dr. Maček potrdil. Ni pa izjavil, da je bil kdaj na Dunaju radi obiska tamošnjega boljševiškega poslaništva, kakor se to v vlad-

nem komunikéju trdi. To dejstvo samo sem potrdil kralju, ko me je o tem vprašal.

Ali kljub temu obstoja odprto vprašanje:

»Ali se sme dr. Mačkov obisk na ruskem poslaništvu smatrati za zadosten razlog, da radičevci niso bili sprejeti na dvor? Zakaj se je mislilo na sprejem radičevcev v vlado ob priliki ostavke mojega kabineta, ko se je teševalo vprašanje o razširitvi baze za sestavo vlade in ko so bila radičevcem celo rezervirana mesta za eventualno sodelovanje v vladi? To je bilo po dr. Mačkovih vrtnitvi z Dunaja.«

Beograd, 10. nov. 1924.

Ljuba Davidović.

TISKOVNI URAD POLEMIZIRA.

Beograd, 11. nov. Po vsestranski diskusiji je včeraj izdalo oddeljenje za tisk komuniké: V svojem odgovoru na poslednji službeni komuniké, Davidović poroča, da mu je sam Maček priznal, da je posetil boljševiško poslaništvo na Dunaju. Sedaj vprašamo g. Davidovića, kako se je mogla smatrati ta poseta dr. Mačka za nasprotno vstopu radičevcev v vlado, ko je bila že pred tem diskusija in ko se je vedelo, da je šef stranke Radić bil že preje v Moskvi. Ta zveza Radića je bila že večkrat in na vse mogoče načine manifestirana in je bila ovira, da stopijo radičevci v vlado že takoj po Radičevem povratku v državo. Vlada Davidovića ni prijevala tem zvezam nikakega značaja, marveč uporno nadaljevala politiko vstopa radičevcev v vlado.

Na drugi strani pa so obstojali pogoji, da se prehodno definitivno razčisti vprašanje teh zvez. Dunajski poset dr. Mačka je samo okreplil prepričanje, da ta neodpuščljiva zveza še vedno traja, kar je dokazal tudi Radićev poslednji govor po povratku dr. Mačka iz Dunaja. Zato so upravičeni razlogi, da se nikakor ne odstopi od pogojev, ki so obstojali že od prvega začetka za vstop radičevcev v vlado. Dejstvo, da so bila za HRSS rezervirana štiri mesta v vladi, samo potrjuje, kako trdna je bila namera v tem pogledu, da se Radić in njegova stranka vrne k zakonitosti. Na podlagi vsega tega bo vsakdo uvidel (ali tudi ne, op. ured.), da ni bil trenotno dosežen sporazum med Srbi in Hrvatmi radi propagande inozemskih elementov, kakor tudi radi vseh onih, ki so zavestno ali nezavestno šli Radiću na roko.

ŽELEZNIČARSKA STAVKA.

Dunaj, 11. novembra. Stavka železničarjev še vedno traja. Pogajanja med zastopniki stavkajočih in generalno direkcijo državnih železnic se bodo nadaljevala na podlagi predlogov, ki jih je izdelal generalni direktor dr. Günther, čigar demisijska ni bila sprejeta. Upajo, da se bodo pogajanja končala

Nevarnost revolucije na Španskem.

Ljudi spopadi med ustaši in vladnimi četami.

Pariz, 11. nov. Iz Madrida poročajo, da se je položaj v Španiji poslabšal. Včeraj je prišlo v Barceloni in v Kastiliji do krvavih izgrediv, ki so se hitro širili dalje, osobito ob francoski meji. V ozemlju Pirenej so povzročili velike nemire anarhisti, ki so v skupinah prišli iz Francije na španska tla. Anarhisti so dobro oboroženi. Vladne čete so našle v Pirenejski veliko skladišče municije in eksplozivnega materiala. V provinci Navari je uvedena najstrožja cenzura brzojavk, telefona in časopisja, tako da ni mogoče zvedeti vseh podrobnosti izgrediv. V Barceloni je bil izveden dobro pripravljen napad na vojašnice. Nekaj oddelkov barcelonske posadke se je pridružilo ustašem. Vojni direktorij je poslal v Kastilijo vojski in orožništvu izdatno pomoč.

Prišlo je do krvavih spopadov med vladnimi četami in ustaši. Ob tej priliki je bilo ubitih nekoliko kolovodij.

V Madridu so ujeli več ustašev, ki jih je vojno sodišče obsodilo na smrt. Ustaši so se umaknili v gorovje in nadaljujejo četniško akcijo proti vladnim četam. Na nekaterih mestih je prišlo do krvavih spopadov. Četniška akcija za dobiha vse večji obseg, zlasti v goratih krajih.

JUSTIFIKACIJE V ŠPANILJ.

Barcelóna, 11. novembra. Obe osebi, ki sta bili od vojnega sodišča obsojeni na smrt radi sodelovanja pri pobuni, sta bili včeraj obešeni.

ZAUPNICA HERRIOTU.

Pariz, 11. novembra. Na kongresu socialistično republikanske stranke je bila popolnoma odobrena politika Herriota. Stranka zahteva volilno pravico tudi za žene in izdelavo socialne zakonodaje. Dalje pa zahteva stranka tudi reorganizacijo davčnega sistema in aprave.

SVOBODA V ITALIJI VEDNO MANJŠA.

Rim, 11. novembra. Notranje ministristvo je sporazumno s predsednikom vlade izdalo vsem prefektom naredbo da prepovejo vse skupščine in sestanke, ki imajo politični značaj. Ta naredba ostane do nadaljnjega v veljavi. Dalje je prepovedano tudi nošenje orožja.

RAZKOL V TURŠKI VLADNI STRANKI.

London, 11. novembra. Iz Carigrada poročajo, da je 19 poslancev prijavilo svoj izstop iz vladne stranke. Ti poslanci nameravajo osnovati novo republikansko stranko in računajo na podporo 50 poslancev. Nova stranka bo zahtevala, da se ukine prvo predsedništvo republike Kemal paše. To je prvi razkol v turški notranji politiki od postanka Kemal pašinega pokneta.

ČEŠKOSLOVAŠKA PRIZNA SOVIJSKO RUSIJO.

Praga, 11. novembra. Politični krogi doznajajo, da bo Češkoslovaška v najbližjem času kakor Francoska priznala sovjetsko Rusijo de iure. Organ katoliške ljudske stranke »Ceh« polemizira s sklepom Francije, pa se na njega, da dr. Beneš ne bo sledil v tem pogledu Herriotu.

SAMOSTOJNI DEMOKRATI SE ORGANIZIRAJO.

Beograd, 11. novembra. Sinoči se je vršila seja samostojnih demokratov. Sklenili so na sei, da se skliče 23. t. m. veliki javni miting samostojnih demokratov v Beogradu. Isti dan opoldne se bo vršil kongres samostojne demokratske stranke, na katerem bodo sprejeti statuti in izvoljen glavni odbor stranke in akcijski odbor. Na kongresu bo dalje rešeno vprašanje volilne agitacije in postavljeni nosilci list

NOVA ANGLEŠKA VLADA.

London, 11. nov. Nova vlada, ki namerava prekiniti spremembe v politiki Macdonaldovega kabineta, bo skušala v nadaljnjih pogajanjih stabilizirati rusko - angleške odnose.

DEMISIJA AMERISKEGA POSLANIKA V BUKAREŠTI.

Bukarešta, 11. novembra. Poslanik Zedinjenih držav v Bukarešti je podal demisijo. To demisijo spravlja v zvezo z nesoglasji, ki so nastala med Rumunijo in Zedinjenimi državami.

Borzna poročila.

Carilh, 10. novembra. Beograd 7. Badmpešta 0.06925, Berlin 1.2350, Italija 22.30, London 23.88, New York 519, Paris 27.27, Praga 15.45, Dunaj 0.0073, Bukarešta 2.90, Soča 1.2240.

Spoštovanje do volilca.

Pri zadnjih skupščinskih volitvah v Ljubljani se je pripetilo sledeč resničen dogodek. Okoli polnočaste ure je prišel na volišče pripravek, pripadajoč onim ljubljanskim, ki so nekdo po svojem zdravem humorju sloveli. Predsednik komisije je povedal svoje ime, se legitimiral kakor treba in zaupniki strank so že zabeležili, da je volil, ko vzklikne nakrat volilec in pravi: »Tu imate nazaj krogičice, gospod predsednik. Bom volil pozneje. Dokler ne volim sem gospod, potem pa sem — nič!« Volilec je govoril resnično. Naše stranke poznajo navadno volilca le tedaj, ko ni oddal krogičice, ko jo je oddal — je izgubil zanj poimen.

Ampak še tedaj, predno je volilec oddal krogičice, se ga ne čeni tako, kakor bi to bilo treba. Zakaj v trenutku, ko oddaja volilec krogičice, tedaj izvršuje svojo najvišjo državljansko dolžnost in pravico. Na dan volitev je najvišja državna oblast, je vlada v rokah volilcev. Zato ne spoštujejo državljanskih svoboščin in državljanske časti, kdor hoče s silo vplivati na potek volitev ali kdor v zadnjem trenutku z nesramno lažjo zbeha volilce. Kdor stori kaj takega, ta dokazuje, da nima spoštovanja do volilca, ta ni vreden njegovega zaupanja.

Pri nas se vrši volilen boj običajno tako, da se na dan razglašajo volitve pričenja in potem stopnjuje tako, dokler ne postane neznosno celo tistim, ki ga vodijo. Na dan volitev pa doseže svoj višek in zato opažamo redno, da so volilci ravno na volilni dan najbolj zbežani in da je abstinencia pri volitvah vedno večja. Mislimo, da nam morajo priznati poznavatelji naših razmer, da gre velik del volilne abstinence ravno na rovaš volilnega boja.

Alfred Polgar:

Zato bi stavili v tem oziru za vzgled ameriške volitve, ki so se ravnokar vršile. Volitve so se vršile v tork. Volilni boj je bil hud in ker je Amerika v vsakem oziru nad nami, zato se je vršil volilni boj tudi vse bolj učinkovito kakor pa se je in kakor se bo vršil pri nas.

Kljub temu pa so pokazali Amerikanci stajno spoštovanje do volilca in to v tem, da je bil že v nedeljo volilen boj končan in da je v ponedeljek utihnil vsak boj. En dan pred volitvami je bila tako dana volilcem prilika, da mirno in trezno presodijo vse, kar so slišali tekom volilnega boja in da potem glasujejo v tork res kot zavedni in le za dobro vneti državljani.

Ta ameriški običaj je vreden, da bi bil upeljan tudi pri nas. Stranke ne bi od njega ničesar izgubile, ker razmerje bi ostalo isto, vse bi bile enake prikrasane za en volilni dan. S tem pa bi jim bili prihranjeni tudi stroški, ki so ravno zadnji dan nad vse veliki, ko so ljubljanske ulice naravnost vse preplelene od samih kričavih in nepotrebnih lepakov.

Stranka, ki ima spoštovanje do volilca, bo naš predlog gotovo odobraval.

Če ga bo pa tudi sprejela, je seveda odvisno od tega, če bodo tudi druge stranke pokazale, da imajo spoštovanje do volilca.

Na vsak način pa bi volilcem svetovali, da ne sodijo strank samo po tem, kako se sladakajo in kaj vse obljubljajo, temveč da jih sodijo tudi po spoštovanju, ki ga kažejo do volilca tedaj, ko je zakonodajna oblast dejansko v njegovih rokah, pa čeprav le za trenutek.

Odgovornost.

Vodilni državniki in generali prevzemajo »odgovornost« za usodo, ki jo sami nalagajo narodu.

Pa kaj pomeni v tem slučaju: »odgovornost«?

Ogromni odgovornosti bi moral pač astrezati ogromen riziko onega, ki jo prevzema.

Slabo hranjenega, zdelanega motornega voznika, ki po nerodnosti zakrivi nesrečo, zapro.

Kaj se zgodi državniku, ki zakrivi nesrečo z nerodnim krmarenjem države?

V pokoj gre.

Če pogine po krivdi motornega voznika človek, gre voznik za več let v ječo.

Če pošlje vojskovodja brez haska, brez uspeha stotisoče vojakov v smrt, kaj ga čaka?

Hišica v cotti. Tam sadi rože, napravljen v žametasto suknjo in s kapico na glavi. Sadi svojo priljubljeno vrsto. In memoare piše.

»Jaz prevzamem odgovornost,« pravi.

vi ministr ta in ta. Spričo veličine in smelega ponosa te besede prebide so-dobnikli.

A za ujo se ne skriva niti najmanjše. Odgovornost brez pokore, čije ogromnosti bi ustrezala njeni ogromnosti, je prazna beseda.

Voznika sodijo sodišča. Državnika in generala sodi zgodovina.

Ni prepuščajo — tako pravijo v kritičnem slučaju — »sodbo z mirno vestjo«.

Velikansko, kaj? Pretresljivo, kaj ne?

Gospod minister je prevzel odgovornost? Stoj trenutek! Koliko let ječe torej, če se stvar ponesreči? Kolikokrat žele biti obeseni?

Kaj bi ekselencia na to odgovorila? »Z mirno vestjo prepuščam sodbo zgodovini.«

V resnici so odgovorni možje vseh časov le takrat morali nositi posledice svoje odgovornosti, če je ljudstvo igralo zgodovino.

Izjava odbora učiteljskega društva za Mežiško dolino

sklenjena na seji dne 8. novembra t. l.

V »Slovincu« od 7. oktobra je uvođenar na skrajno žaljiv način napadel slovensko učiteljsko, »liberalno« učiteljsko, »ki ima danes za svojega voditelja proslulega Luka Jelencu«. Hotel je očito udariti vse slovensko v UJU organizirano učiteljsko, ako ne ves stan, zato napada ne moremo prezreti.

Njemu, ki brez čuta za častniško odgovornost in dostojanstvo pavšalno sramotilo ogromno večino slovenskega lažiliberaltizma, očitačjo mu vsako možno neznačajnost, očitačjo mu moralno zastupljanje naroda ne odgovarjamo, ker se s svojim pretiravanjem in lahkomišelnim generaliziranjem sam obsoja. Zato tudi ne čutimo moralne obveznosti, napram takim napadom braniti svojo čast pred sodiščem. Pravimo pa to-le na naslov vseh, ki se čutijo poklicane, nas moralno soditi:

Bes. dovolj je poleg svetlih tudi temnih strani v zgodovini slovenskega učiteljskega, a najtemnejše so one, ki pričajo o nlegovni bedi in ponižanju tam, kjer edino so uosodi slovenskega učiteljskega odločevale slovenske politične stranke. Pravimo, da je drzno, ako zavaljalec hoče biti sodnik svoje žrtve, drzno, ako kdo kilče Čankarja proti nam kot pričo, drzno, ako se s potvarlanjem zgodovine zvaljuje vsa krivda za to,

ranjem sam obsoja. Zato tudi ne čutimo moralne obveznosti, napram takim napadom braniti svojo čast pred sodiščem. Pravimo pa to-le na naslov vseh, ki se čutijo poklicane, nas moralno soditi:

Bes. dovolj je poleg svetlih tudi temnih strani v zgodovini slovenskega učiteljskega, a najtemnejše so one, ki pričajo o nlegovni bedi in ponižanju tam, kjer edino so uosodi slovenskega učiteljskega odločevale slovenske politične stranke. Pravimo, da je drzno, ako zavaljalec hoče biti sodnik svoje žrtve, drzno, ako kdo kilče Čankarja proti nam kot pričo, drzno, ako se s potvarlanjem zgodovine zvaljuje vsa krivda za to,

ranjem sam obsoja. Zato tudi ne čutimo moralne obveznosti, napram takim napadom braniti svojo čast pred sodiščem. Pravimo pa to-le na naslov vseh, ki se čutijo poklicane, nas moralno soditi:

Bes. dovolj je poleg svetlih tudi temnih strani v zgodovini slovenskega učiteljskega, a najtemnejše so one, ki pričajo o nlegovni bedi in ponižanju tam, kjer edino so uosodi slovenskega učiteljskega odločevale slovenske politične stranke. Pravimo, da je drzno, ako zavaljalec hoče biti sodnik svoje žrtve, drzno, ako kdo kilče Čankarja proti nam kot pričo, drzno, ako se s potvarlanjem zgodovine zvaljuje vsa krivda za to,

ranjem sam obsoja. Zato tudi ne čutimo moralne obveznosti, napram takim napadom braniti svojo čast pred sodiščem. Pravimo pa to-le na naslov vseh, ki se čutijo poklicane, nas moralno soditi:

Bes. dovolj je poleg svetlih tudi temnih strani v zgodovini slovenskega učiteljskega, a najtemnejše so one, ki pričajo o nlegovni bedi in ponižanju tam, kjer edino so uosodi slovenskega učiteljskega odločevale slovenske politične stranke. Pravimo, da je drzno, ako zavaljalec hoče biti sodnik svoje žrtve, drzno, ako kdo kilče Čankarja proti nam kot pričo, drzno, ako se s potvarlanjem zgodovine zvaljuje vsa krivda za to,

ranjem sam obsoja. Zato tudi ne čutimo moralne obveznosti, napram takim napadom braniti svojo čast pred sodiščem. Pravimo pa to-le na naslov vseh, ki se čutijo poklicane, nas moralno soditi:

Bes. dovolj je poleg svetlih tudi temnih strani v zgodovini slovenskega učiteljskega, a najtemnejše so one, ki pričajo o nlegovni bedi in ponižanju tam, kjer edino so uosodi slovenskega učiteljskega odločevale slovenske politične stranke. Pravimo, da je drzno, ako zavaljalec hoče biti sodnik svoje žrtve, drzno, ako kdo kilče Čankarja proti nam kot pričo, drzno, ako se s potvarlanjem zgodovine zvaljuje vsa krivda za to,

ranjem sam obsoja. Zato tudi ne čutimo moralne obveznosti, napram takim napadom braniti svojo čast pred sodiščem. Pravimo pa to-le na naslov vseh, ki se čutijo poklicane, nas moralno soditi:

Bes. dovolj je poleg svetlih tudi temnih strani v zgodovini slovenskega učiteljskega, a najtemnejše so one, ki pričajo o nlegovni bedi in ponižanju tam, kjer edino so uosodi slovenskega učiteljskega odločevale slovenske politične stranke. Pravimo, da je drzno, ako zavaljalec hoče biti sodnik svoje žrtve, drzno, ako kdo kilče Čankarja proti nam kot pričo, drzno, ako se s potvarlanjem zgodovine zvaljuje vsa krivda za to,

ranjem sam obsoja. Zato tudi ne čutimo moralne obveznosti, napram takim napadom braniti svojo čast pred sodiščem. Pravimo pa to-le na naslov vseh, ki se čutijo poklicane, nas moralno soditi:

Bes. dovolj je poleg svetlih tudi temnih strani v zgodovini slovenskega učiteljskega, a najtemnejše so one, ki pričajo o nlegovni bedi in ponižanju tam, kjer edino so uosodi slovenskega učiteljskega odločevale slovenske politične stranke. Pravimo, da je drzno, ako zavaljalec hoče biti sodnik svoje žrtve, drzno, ako kdo kilče Čankarja proti nam kot pričo, drzno, ako se s potvarlanjem zgodovine zvaljuje vsa krivda za to,

ranjem sam obsoja. Zato tudi ne čutimo moralne obveznosti, napram takim napadom braniti svojo čast pred sodiščem. Pravimo pa to-le na naslov vseh, ki se čutijo poklicane, nas moralno soditi:

Bes. dovolj je poleg svetlih tudi temnih strani v zgodovini slovenskega učiteljskega, a najtemnejše so one, ki pričajo o nlegovni bedi in ponižanju tam, kjer edino so uosodi slovenskega učiteljskega odločevale slovenske politične stranke. Pravimo, da je drzno, ako zavaljalec hoče biti sodnik svoje žrtve, drzno, ako kdo kilče Čankarja proti nam kot pričo, drzno, ako se s potvarlanjem zgodovine zvaljuje vsa krivda za to,

ranjem sam obsoja. Zato tudi ne čutimo moralne obveznosti, napram takim napadom braniti svojo čast pred sodiščem. Pravimo pa to-le na naslov vseh, ki se čutijo poklicane, nas moralno soditi:

Bes. dovolj je poleg svetlih tudi temnih strani v zgodovini slovenskega učiteljskega, a najtemnejše so one, ki pričajo o nlegovni bedi in ponižanju tam, kjer edino so uosodi slovenskega učiteljskega odločevale slovenske politične stranke. Pravimo, da je drzno, ako zavaljalec hoče biti sodnik svoje žrtve, drzno, ako kdo kilče Čankarja proti nam kot pričo, drzno, ako se s potvarlanjem zgodovine zvaljuje vsa krivda za to,

kar smo in kakršni smo, na nas. Pravimo, da je zle volje, kdor preze ome številne tihe, skromne delavce v našem stanu — med učitelji in učiteljicami — ki so stran od polit. mezeja v največje nevarnosti gmotnih prilikah, ob dnevnih ponižanjih vršili vestno svojo vzgojiteljsko dolžnost — bili za svoje delo plačani ali neplačani. Naj nam nihče ne skrumi njih spomin! Trdimo, da ne ravna bona fide, kdor preze, kako do zoreva med nami setev onih borcev, ki so se vedno borili proti političnemu uniformiranju učitelstva in njegovemu zaslužjenju po ideoloških, importiranih po naši inteligenci. Ugotavljamo pri vsej svoji učiteljski skromnosti, da nimamo nobenega vzroka zgledovati se ob svoji inteligenci, pri kateri smo baje zgubili ves ugled, najmanj ob njeni politični značajnosti in dalekovidnosti, pač pa prihajamo do spoznanja, da je naša rešitev v tem, da najdemo vso moralno oporo v nas samih in v narodu. Ni malo med nami idealistov, ki imajo pogum, borili se proti partizanstvu tudi v lastnih vrstah in značajnosti dovolj, odklanjati dobrote, ki jim jih nudijo lastni politični pristaji na škodo celote. Niso redkejši med nami, kot med drugo inteligenco duhoviti, ki so po resnih notranjih borbah prelomili s preteklostjo v zavesti, da nas nova doba postavlja pred docela nove naloge in probleme in ki so danes brez predsodkov pripravljeni sprejeti nova spoznanja in podpirati pokrete za naš duhovni prerod, naj prihajajo od katerekoli strani. Prav gotovo pa ne morejo zahtevati in pričakovati oni, da bi jim sledili, pri katerih vidijo neskladnost med načeli in dejanji, nevedo v moč vodilnih idej in zato malenkostno, kratkovidno izrabljanje slučajne politične moči — za kar je najžalostnejši primer — slovenska šolska politika.

Jasno nam je, da kdor iskreno veruje v svoj narod in pošteno misli z njim bo tudi z vso resnostjo strmel za zblitjanjem duhovne njegove elite — zlasti med mladino, ker edino po tej poti je dosegljivo ono duhovno edinstvo, brez katerega še noben narod ni izvršil svoje zgodovinske naloge, brez katerega tudi Slovenci ne bomo izpolnili svojega mesta v zgodovini sedanjega doba.

Kdor to zbiranje duhov v zgodovinsko važni dobi ovira, kdor poštene delavce odbija in svoje poslanstvo partizansko izrablja, je neodgovoren, ako odločilni dogodki najdejo boljši del naše inteligence razdvojen in narod nepriljubljen.

Zato je danes bolj kot kdaj dolžnost vseh resnih, uvidenih duhov, da začnejo s čistim in izpraševanjem vesti pri sebi.

Prejšnja skupščina.

Prejšnja skupščina je štela samo 312 poslancev, ker ni bil zadrski mandat zaseden. Razmerje strank v skupščini je bilo sledeče:

A. Vlado, sedanjí nacionalni blok je štel 122 poslancev in steer: 1. radikal 106, 2. samostojni demokrati 15, 3. velesrbi Srbska stranka 1.

B. Strši blok: 149 poslancev. a) Ožji blok: 77 poslancev. 1. demokratska stranka 34, 2. radikalni disident (Nastas Petrovič) 1, 3. Jugoslovanski klub 24, 4. Jugoslovanska mohamedanska organizacija 18. b) razširjeni blok: 72 poslancev. 1. Hrvatska republikanska seljaka stranka 69, 2. radičevska disidenta 2, 3. divjak (Dr. Trumbić) 1.

C. Samostojne stranke: 41 poslancev. 1. Džemiet 14, 2. Zemljoradniki 11, 3. Nemški klub 8, 4. Demokratski disidenti 3, 5. socialisti 2, 6. Črnogorski federalisti 2, 7. Rumunska stranka 1.

Pri skupščinskih volitvah leta 1923 so dobile posamezne stranke sledeče število glasov: radikal 562.213, radičevci 473.733, demokrati 400.342, zemljoradniki 164.602, Sloven. ljud. stranka 139.117, Spahovci 112.228, Džemiet 72.453 socialisti 48.337, Nemci 43.485, komunisti 24.321 radičevski disidenti 21.979, republikanci 18.941, Trumbić-Drinković 16.209, Srbska stranka 15.236, neodvisni radikal 13.742, Magličičeva skupina 10.266.

Od skupin in strank, ki so prejele manj ko deset tisoč glasov omenjamo samo tiste, katerim je volilni red naklonil mandat in ki so nastopile v Sloveniji. Črnogorski federalisti 8.561, Rumuni 7.070, Narodni socialisti 4.064, Šušteršič 875 glasov.

Naročaito „Narodni Dnevnik“!

Politične vesti.

— Nova in tudi »senzacionalna« afera. »Jutra« in »Slovenski Narod« poročata o veliki aferi, ki da jo je zagrešil bivši minister Sušnik s tem, da je dosegel vrstitev Slovenije med pasivne kraje in ker je dovolil 40 odstotno znižanje prevoznine za živila. Do tu bi bilo tudi po mnenju »Jutra« vse v redu, toda skandal se pričel s tem, ker so klerikalci dodelili vso dobavo Zadržni zvezi, ki da prodaja sedaj tovarne liste kar en gros. »Slovenec« odgovarja danes na te očitke mladinskega tiska in pravi, da se je določil Zadržni zvezi kot najmočnejši organizaciji največji kontingent, da pa nista bili prezrti obe neklerikalni zadržni zvezi, katerima je bilo dodeljenih po 850 vagonov. — Naše mnenje je, da je pravilno, če je bila Slovenija uvrščena med pasivne kraje in da je enako pravilno, če se je dodelila razdelitev zadržnam. Če so se pa vršile zlorabe, potem je dolžnost »Jutra«, da te zlorabe konkretno navede, ne pa da se samo zgraža. Saj smo tudi brez tega vedeli, da smo v volilnem boju.

— Revolucionarno gibanje na Španskem. V mestecu Vera v pokrajini Pamplona je prišlo do težkih spopadov med orožnikom in prebivalstvom. Streljalo se je na obeh straneh in je bilo več oseb ubitih in ranjenih. Orožniki so aretirali 17 ljudi, ki so bili vsi oboroženi. Tudi iz drugih krajev Španije prihajajo poročila o revolucionarnem gibanju Špancev.

Prosveta.

REPERTOAR NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI.

Drama.

Začetek ob 8. uri zvečer.

Torek, 11. novembra: Zaprt.

Sreda, 12. novembra: Firma P. B. Red C. Četrtek, 13. novembra: Moč tema, voljaška predstava.

Petek, 14. nov.: Zora, dan, noč. Red D. Sobota, 15. nov.: Pri Hrastovih. Red F. Nedelja, 16. novembra: Paglavka, izven.

Opera.

Začetek ob pol 8. uri zvečer.

Torek, 11. novembra: Trubadur, gostovanje tenorista dr. M. Adriana z Dunaja. Red E.

Sreda, 12. novembra: Rusalka. Red F. Četrtek, 13. novembra: Zaprt.

Petek, 14. nov.: Čarjeva nevesta. Red C. Sobota, 15. novembra: Rigoletto. Red A. Nedelja, 16. novembra: Majka noč, popoldanska predstava pri znižanih cenah.

Začetek ob 4. uri popoldne.

Nicodem: »Zora-dan-noč«. Repri-za ni odpravila bistvenih težjih nedostatkov, igra pa je teka bolj. O. Kralj je živahnejši v prvem in boljši v drugem dejanju. Tudi ga. Šarčeva uprav virtuozna v capriciu drugega dejanja. Nicodem ni človek problemov in globin. Ta občutek vznjua repriža »Zore...« še bolj. Vse je le zgovoren in prijetno koncipiran »Bühnenstück.« Komediografsko linijo so včeraj pri igranju podrtavali. Gledališče prazno: november.

Koncert »Ljubljanske Zvone« v četrtek, dne 13. novembra t. l. v Unioinu. Skladatelj Anton Lajovic je na sporedu z mešanim zborom »Lan«, ki stavi izvaljalec dokaz, hude zahteve, pa je globokoobčutena skladba. Istega skladatelja »Medved z medom« izborni pogodi segavi ton Zupaničevega besedila. — Emil Adamičeva »Zapuščenca« je globoko bolesten vzdih zapuščenega dekleta, ki nima niti staršev, niti ljubega. Vpleten sopranski solo je diven. — Adamičeva »Zrelo žito« je zraslo na domaćih slovenskih tleh. Melodično in harmonično zanimiva pesmica v plesnem ritmu. — Iz Srečko Kumarjeve zbirke »Otroške pesmi« so vzete štiri dražestne skladbe: A. Lajovic »Pesem nagajivke«, katero je na svojem zadnjem koncertu pel ženski zbor Glasbene Matice, dalje Adamičeva troglasna »Uspavanka«, in dvo glasni »Ciganska ter Jurjevanje«. Otroške pesmi bo spremljal na klavirju g. Niko Štritol. — Koncert zaključita dve srbski skladbi »St. Bimkega« »Čini, ne čini«, v tonu srbske narodne pesni komponiran ljubek mešan zbor in najboljša Mokranjeva rukovet, št. X. srbske narodne pesni iz Olurida. — Res lep spored četrtekovega »Zvonovega« koncerta zasluži pozornost ljubljanskega občinstva. Pokažimo pa s svojim obiskom »L. Zvone« naše priznanje za njegovo neumorno, požrtvovalno delo, ker ta njegov koncert bo tekem šestih mesecev že peti. Vstopnice in besedila skladb so naprodaj v Matični knjižarni ter na večer koncerta pri blagajni v Unioinu.

Za koncert, ki ga priredi v četrtek, dne 13. t. m. v Unionski dvorani pevsko društvo »Ljubljanski Zvon«, vlada v našem mestu jako veliko zanimanje. To zanimanje pa vrli in navdušeni Zvonasi tudi v resnici za-

— Seja radikalnega poslanskega kluba. Na seji se je pokazala velika nezadovoljnost poslancev s sestavo sedanjega vlada. Zlasti se je zamerjalo, da ni v vladi dr. Ninko Perić, daji se je prvotno imenovalo nekovo ime. Poslanci iz južne Srbije so se pričezovali, da ni v vladi noben zastopnik Crne gore. Tudi ni prav, da nimajo poslanci južne Srbije svojega zastopnika v vladi, ker jih je petnašt. Toda od nekada so bili poslanci južne Srbije najbolj disciplinirani in zato tudi sedaj nočejo delati nobenih težkoč. Zahtevajo pa, da se volitve vrše svobodno. Tudi volivodinski poslanci so se prece pričežovali! Sploh je pokazala seja veliko nezadovoljstvo, zlasti veliko vsled zveze s samostojnimi demokrati. K sreči za sedanje voditelje radikalne stranke pa nima poslanski klub nobene sele več in bo od-slej vodil posle glavni odbor stranke.

— Tudi značilno. »Politika« piše: Star običaj je, da predajajo odstopilvi ministri svoj urad naslednikom osebno. To se je tudi skoraj vedno zgodilo. Ko pa ni hotel 28. junija predati Pašić svoje dolžnosti Davidović osebno in isto tako tudi ne Pribičević dr. Korošcu, se je sedaj pazilo, kako bodo ministri predali svoja mesta. In precej se je opazilo, da je stari kavaler Davidović predal klub 28. junija svoje mesto osebno Trifkoviću, dočim ni dr. Korošec osebno predal svojih poslov Pribičeviću, temveč samo ministru Trifunoviću.

služijo, saj nam kaže sestava njihovega programa, kako resno pojmujejo svoje delovanje za procvit slovenske glasbe. Skrbno sestavljeni program nam prinaša celo vrsto zborov največjega datuma. Na sporedu so zastopani Adamič, Lajovic, Premri in Ravnik, poleg njih pa še Binčič in Mokranjac s svojimi nečepolemi srbskimi narodnimi pesmimi. Vstopnice za koncert so v pred-prodaji v Matični knjižarni.

Drama pripravila Nušičeva veselo-igro: Sumljiva oseba, ki se vprizori 10. novembra. S to premiero proslavi Narodno gledališče v Ljubljani 60 letnico knjižnični-ka Branislava Nušića. Po zavrtilu, ki ga ima uprava, se g. avtor predstave udeležil ter predstavi našemu občinstvu s primerno konferenco pred početkom veseligr.

II. mladinsko glasbeno predavanje (Glasba Hrvatov) se je vršilo v nedeljo dopoldne v dvorani Filharmonične družbe. Za sodelovanje je aranžir g. kons. profesor Karel Jeraj pridobil solista, opernega pevca, baritonista Drago Hrčiča in predavatelja g. J. Brnobića. Drugi je v dokaj obširnem predavanju očrtal razvoj hrvatske glasbe, razdelivši jo v dve periodi: pred Zajcem in po Zajcu. Navedel je glavne zastopnike hrvatske glasbe in njihova dela. Predavanje je bilo temeljito, prednašano v hrvatskem jeziku. V baritonistu g. Hrčiču, ki je zapel pesmi Lisinskoga, Ljvadića, I. pl. Zajca, J. Hatzeja, Luja Safranečka-Kavica, Gotovaca in Berse smo spoznali pevca izrednih, res odličnih kvalitiet. Njegov glas je plemenit, melak in gromek, pevčevo prednašanje čustveno, doživeto. Na klavirju je odličnega zagrebskega pevca, katerega prav iskreno želimo slišati kot gosta na našem opernem odru, spremljal g. prof. Jeraj. Mladini nabitio polna dvorana je odmevala entuziasmičnih aplavzov v priznanju vsem trem izvajalcem. — Še enkrat ponavljamo željo, naj se g. prof. Adamičeva mladinska predavanja kot tudi nedeljski Brnobičevci objavi v časopisih.

GOBE, OREHE, rujavi, zeleni in beli fižol

kupuje „GLIVA“, Ljubljana, Gosposvetska c. 3 Wolfova ulica 12.

ALISS:

Gospodična doktor.

(Iz cikla »Zene«.)

Gospodična doktor je bila na dopustu. Za oddih si je izbrala mirno vas v ravlini, ki je bila skrita v morju žita in v sencí vitkih topol. Gospodična doktor je bila zelo nervozna. Vse dolgo leto je stala v bolnici in rezala in žagala živo meso in kosti.

Ravno se je vrnila z sprehoda. Stala je sredi sobe v ahi poletni obleki in stekla prah iz ohlapnega florentinca. Potem je stopila pred skromno zrcalce in si popravila razigrane kodre. Roka ji je zastala, poslušala je napeto.

Iz delavnice je prihajalo enakomerno žaganje, tesanje, zabijanje. »Kako so pridni ti ljudje! Komaj so se vrnili ozoenili z zabajajočim solncem s polja v domove, že brskajo in delajo ter v telu pričakujejo trde noči.«

Nenadoma je postala radovedna. »Zakaj neki tako hitre v delavnici, v tem času vendar nihče ne naroča balšaj.«

Stopila je na dvorišče. Stara izabela je stegovala svoje široke liste in zelene grozde po bradih ob hiši do delavnice, hlepa. Zaria se je lovila v čistih šipah. »Zdrava Marja« je intoniral zvon.

Delo je prestalo, vsakdo je molil. Gospodična doktor je razmišljala: »To je akord miru v vašem življenju.«

Potem je zavrelo delo z dvojno silo. »Bog daj dober večer, Martinek,« je pozdravila gospodična doktor, ko je vstopila v delavnico.

»Bog daj,« je odvrnil Martinek in se ji priklonil nazaj.

»Kaj pa tako hitre? Malo odpočitka je pa tudi vam potreba!«

»Se mudil! Kuzmova mati so umrli in zdaj jim tešem krsto.«

Njen pogled je obvisel na žilavi roki, ko je dejala mehkično: »Ali vas ni nič strah pri tem delu?«

»El, zakaj pa, gospodična doktor?«

»Kar tako sem vprašala. Ali vam je vseeno, kaj delate?«

»Vseeno, balš, zibel ali rakev...«

Sodišče.

KANDIDAT ZA VISLICE.

France Močilnikar, 15letni delavec, rojen v Ameriki, stanujoč na Igu, je obdolžen, da je ukradel Steblaju na Igu 9200 kron.

Predsednik: »Si res vzel?«
Obtožene: »Res.«
Predsednik: »Je bilo zaklenjeno?«
Obtožene: »Ne.«
Predsednik: »Kako si prišel v sobo?«
Obtožene: »Čez cimper po lojtrah.«
Predsednik: »Zakaj pa čez cimper in ne skozi vežna vrata?«
Obtožene: »Slišite Steblaj, zakaj je prišel obtožene v sobo čez cimper in ne skozi vežo?«

Priča Steblaj: »Zato k' sm biv jest doma...«
Predsednik: »No, ti, fant, koliko si pa vzel?«
Obtožene: »Dva ta velka, dva ta mala pa devet kovačev.«

Predsednik: »Denarja se je našlo še 2160 din... Močilnikar, koliko mu imaš še laži?«
Obtožene: »Molči.«

Predsednik: »Stoštideset dinarjev mu imaš še dati...«
Ugovori se, da je bil denar shranjen v nočni omarici. — Steblaj ga je pripravil, da ga odpošlje po pošti.

Priča: »Mal prej je bil moj žen ukradenih 100 dinarjev. Prav, de ih ni noben drug, koker ta-la fant...«

Predsednik: »Močilnikar, ti si že večkrat kradel — ljudski glas pravi o tebi, da si nepridiprav, ki povsod krade... V šoli si bil lenuh, si se slabo učil...«

Iz žandarmerijskega poročila posnamemo, da je Močilnikar sprva tajil, nazadnje pa priznal, povedal je, da je nekaj porabil, nekaj podaril nekemu prijatelju, ostanek pa skrnil na sklednju v senu, kjer so našli še 2160 dinarjev.

Predsednik: »Ti boš še na 'gavge' prišel, če boš tako kradel!«

Sodba: Po § 178 k. z. šest tednov ječe. Steblaju ima vrniti še 140 dinarjev.

Predsednik: »Za danes smo naredili po milosti. Prihodnji bo drugače. Prihodnji boš dobil pet let... in tako bo šlo naprej... deset let, nazadnje pa 'gavge'...«

§ 153 k. z.

Obtožena ni. Vabilo sicer ni izkazano, pač pa dostavi njegov oče, da je

bilo dostavljeno, zato se vrši obravnava v njegovi odsotnosti.

J. J., rojen leta 1905, je obtožen, da je vrgel svojega rodnega očeta na tla, ga tepel in suval s čevljem, tako, da ga je lahko telesno poškodoval, s čimer je zagrešil hudodelstvo težke telesne poškodbe v smislu § 153 k. z.

V preiskavi se je zagovarjal tako-le: Prišel je domov in oče mu je jel očitati, da nič ne dela. Povedal je očetu, da je kril pri sosedu streho. Kljub temu ga je hotel oče iz hiše spoditi. Pravi, da ga je med prerakanjem zgrabil za rame. Ker se je bal, da ga vrže oče na tla, se je branil, in tako se je zgodilo, da sta padla oba na tla. Stri je bil spodaj, Prizna, da je očeta tepel, tako, da mu je malo kril telesa iz nosa, toda tudi sam je bil opraskan.

Predsednik: »Oče, ali boste pričali zoper svojega sina?«

Priča: »I, kajpak!«

Predsednik: »Namreč — zakon vam daje pravico, da se pričevanju odpoveste, ako hočete... če boste pa pričali, morate govoriti resnico!«

Priča: »Bom pričoval, bom pričoval, pa resnico bom tudi povedoval!«

Predsednik: »Torej Vaš sin je prišel

domov, pa ste ga malo v roke vzeli... delati ni hotel...«

Priča: »Ja, la, delati ni to, pa sm ga priel in podvil. Ne gre delati, on me je pa za rame priel, pa na tla vrgel, pa nabov, de m' je kril telesa...«

Predsednik: »Vi ste ga pa tudi 'jest'!«

Priča: »Sam z besedam...«

Predsednik: »Koliko zahtevate za bolečine?«

Priča: »Petsto kron... — Se domne uho boli... — Ampak, de b' biv tud' kej zaprt!«

Predsednik: »Bo tud'!«
Orožniško poročilo in županstvo pravi, da ima starejši z neko ženo razmerje. Zato svojo zakonsko ženo in otroka zančuje ter jih podi od hiše. — Sicer je pa na dobrem glasu.

Predsednik: »Oče, ali ste slišali?«

Priča: »Tista je hodila po mleku, pa so naj' začel dolžit...«

Predsednik: »Pa nimate nobenega razmerja z njo?«

Priča: »O, nč, nč.«

Sodba in kazni: J. J. je kriv hudodelstva težke telesne poškodbe po § 153 k. z., obsodi se na deset dni ječe. — Očetu ima plačati 500 kron za bolečine.

To in ono.

Angleški značilni velikan, Podpredsednik družbe Wickers v Sheffieldu je izjavil, da je družba sklenila z vlado pogodbo, da gled zgraditve zrakoplova s prostornino 5 milijonov kubnih čevljev, zrakoplov tečaj, ki bi bil dvakrat tako velik, kakor ZR III. Dalje je dejal, da se družba bavi z izboljšanjem načina kurjenja v kotlih s premogovim prahom in da bi se ta načina kurjenja obnesel tudi v značnem prometu. Izrazil je nado, da bo novi zrakoplov potreboval za potovanje v Ameriko samo 2 dni, a nazaj še manj. Ore za drugi zrakoplov, ki ga je naročila delavska vlada. Prvi zrakoplov je bil dograjen pred 6 meseci in izročil Airshin quarantel Co. Zrakoplov bo 700 čevljev dolg, vseboval bo 5 milijonov kubnih čevljev plina in bo plul s hitrostjo 70 milj na uro. Sprejel bo lahko 150 potnikov, a sta lbo 350.000 funtov sterlingov.

Lastnik:

Konzorcij »Narodnega Dnevnika«

Glavni in odgovorni urednik:

Železnikar Aleksander.

Tiska »Zvezna tiskarna« v Ljubljani.

49

Zdaj je bilo potovanje počasno, težavno in polno nevarnosti. Drugi dan je otroka vrh vsega napadla še mrzlica. Andersen je vedel, kako bo to končalo, vendar ni imel toliko poguma, da bi povedal Jani resnico. Saj je videl, s kakšno vdano ljubeznijo je mlada žena negovala otroka, kakor bi bil njeno meso in kri. Ker se otrokovo stanje ni zboljšalo, se je Andersen odločil od glavne smeri, ki ji je zmirom natančno sledil, in priredil na gozdni jasi na bregu male reke taborišče.

Jane si tu ni privoščila niti trenutka miru. Otroci je trpel in ona je skušala na vse mogoče načine skrbeti za olajšanje. In kakor bi mera bojazni in skrbi še ne bila do roba polna, jo je zadela nov udarec: Kakor je poročal neki Mozula, nosač, ki je bil v bližnji džungli na lovu, je taboril Rokov s svojimi ljudmi prav v bližini. Bil jim je torej tik za petami, da jim tudi ta oddaljeni kot ni več mogel služiti kot skrivališče.

Preostajalo je le en sam izhod: zbežati takoj in brez ozira na otrokovo stanje... bežati... vedno naprej. Jane je Rusa tudi predobro poznala. Bila je uverjena, da bi jo ločil od otroka, kakor hitro bi jo zopet ujel. In tako bi bilo ubogo bitje brez rešitve izročeno smrti...

Dočim so se potem po ozki in povsod od bujastlin zarasli stezi mučili skozi džunglo, so nosači eden za drugim. Dokler časa se ni Rusa in njegovih ljudi, so bili skozi in skozi, voljni in prijazni. Vendar so se razne Rokovovi krutosti končno bolj in bolj zgoznovali v njihovi glavah v strašne predstave, da je rah pred Rokovom zrušil vse dobre principe. Nije belokožci so ostali naenkrat sami, vendar so šli brez prestanka naprej. Sved je bil zmirom par korakov spredaj in utiral pot, ki jo je

skoro povsod spajala bujna džungla v neprodno celoto. Jane je morala zdaj še nositi otroka. Bila sta cel dan na nogah. Pozno popoldne sta opazila, da sta zgrešila pravo smer, ker sta naenkrat začula glasove Rokovove karavane, ki jima je po vsej priliki brez težav sledila po težavno utrti stezi.

Zdaj se nista smela udajati varljivim nadam. Ze v par minutah bo navali nanje... Andersen je takoj spravil Jano in otroka pod veliko, široko drevo in jo z otrokom vred skrnil pod v naglici nalomljene veje.

»Do bližnje vasi imate komaj še eno miljo,« ji je pošepetal. »To so mi povedali Mozuli, predno so tako naglo izginili. Poskusiti hočem, da odvrnem Rusa od vaše sledi. Potem pojdite na vsak način v vas. Kakor so mi Mozuli pravili, je poglavar naklonjen belokožcem. To je vse, kar za enkrat lahko storiva.«

»Vi boste poglavarja kmalu pregovorili, da ukaže Mozulom, da vas spremlja k morju in potem je skoro gotovo, da se bo v doglednem času usidrala kakšna ladja v ustju reke Ugambi. In vse bo zopet dobro. Zdravstvujte torej in mnogo sreče, lady!«

»Sven, kam hočete?« je boječe polzvedovala Jane. »Zakaj se nečete tudi vi skriti tukaj in potem bežati z menoj k morju?«

Andersen se je smehljal: »Rusa hočem povedati, da ste mrtvi. Potem vas ne bo več zasledoval...«

»In zakaj se potem ne morete zopet sniti z menoj?« je tiščala vanj.

Za Miklavža in Božič

velika izbira vsakovrstnih bonbonov, obeskov za božično drevo, čokolade, peciva, lecta, domačega in provrstnega inozemskega izdelka iz tovarne »ORION-Marsner«, Praga in HEL-LER, Dunaj.

JOSIP VITEK Na debelo!

LJUBLJANA, Krekov trg št. 5

Veliki župan ljubljanske oblasti. Štev. 25010.

Razglas.

1. Vsled odloka ministrstva poljoprivrede i voda v Beogradu z dne 25. avgusta 1924, št. 38.844/V. se glede oddaje trt za prihodnjo saditev razglašja kakor sledi:

Poedina pismena podpisano kolekovana naročila (prošnje) za trte sprejemajo vsi državni kmetijski uslužbenci najkasneje do 1. februarja 1925 in jih dostavljajo s potrebnim uverjenjem od svojega županstva, da potrebuje naročnik trte izključno za saditev na lastnem zemljišču, ter potrdilom potovalnega učitelja, ozir. okr. ekonomu, da je dotično zemljišče za nov vinograd preiskano na vsebino vapna — upravitelju najbližjega drž. razsadnika.

Upravitelji so: za drž. trtne nasade v Kostanjevici — okr. ekonom v Krškem, za Arnova sela — okr. ekonom v Brežicah, za Bršljin — okr. ekonom v Novem mestu in za Črnomelj — delovodja drž. trtnih nasadov v Črnomlju.

2. Na podstavi čl. 13. zakona o obnavljanju in pospeševanju vinogradarstva ter na predlog odeljenja za vinogradarstvo bo te jeseni in v bodoči spomladi 1925: 1. prodajna cena trt v vseh državnih trtnicah za 1000 komadov sledeča:

Za ključje ameriških trt (podlog), dolgost 35 do 40 cm
I. kl. po (100) sto dinarjev
II. „ „ (35) tridesetpet dinarjev;
„ sajenske (korenjake)
I. kl. po (150) dvestopetdeset dinarjev
II. „ „ (75) sedemdesetpet dinarjev;
„ cepljenke
I. kl. po (1500) tisočpetsto dinarjev
II. „ „ se ne prodajajo, temveč se zopet vložijo v trtnico;
„ ključje domače trte 80 cm dolžine (80) osemdeset dinarjev.
Gornje cene, v kolikor se nanašajo na ključje ameriške trte se povišajo 100% t. j.
I. kl. po 200 Din
II. „ „ 70 „ in sicer za one naročnike, kateri vzamejo več kot 10.000 ključev za vlaganje v trtnice v svrhu dobave sajenk (cepjenk) za prodajo.

Naročniki, kateri rabijo naročene trte za razširjenje ali izpopolnitev že obstoječih vinogradov, niso dolžni, da doprinejajo pri naročilu trte uverjenju sreskih ekonomov v količini vapna, dotičnega zemljišča, nego za dostuje, ako v prošnji navedejo, katero podlogo so dosedaj rabili na dotičnem zemljišču, ter ako je že prej zasajeni vinograd v dobrem stanju. Kdor pa naroči trte za popolnoma nove vinograde, mora priložiti naročilu (prošnji) uverjenje okr. ekonomu.

Veliki župan ljubljanske oblasti.
Šporn S. r.

Specialist
za gorske čevlje
in jahalne škornje
P. LUKAS,
Ljubljana, Sv. Petra c. 7.

IV. JAX in sin
Ljubljana
Gospodarska c. št. 2

priloga svojo
bogato zalogo

pisalni strojev

„ADLER“ in „ORANJA“

šivalnih strojev

za rodbine in obrt ter

voznih koles

Styria — Dürkopp

Orožno kolo

(Waffenrad).

Genihl zastoj in franko.

Najnovejši izum

da se stvari, že obdelani jedilni stoli, klubske garniture, fotelji, avtomobili itd., ki so preoblečeni z usnjem, lahko nanovo prebarvajo in pridejo do prvotne barve, ima trdka

AGOTIN PUC
spetnik v Ljubljani
olodvorska ulica 18

Najcenejše nove in rabljene isalne stroje

clajni mehanični delavnici za popravilo pisalnih strojev, raznoževalnih in kopirnih strojev.

Idvik Baraga, Ljubljana,
Šelenburgova ulica 6. II.

ne trakove, karbon—indigo papir ter vse drug potrebne. Pisarniška oprema vedno v zalogi.

MERAKL
OJE, MASTILA, LAKOVE, ŠTUK, EMAJLE, STOVE I JAMACNO CISTI FIRNIS NAJBOLJE KAKOVOCE NUDI

1EDIC-ZANKL
DRUŽBA Z O. Z.
LJUBLJANA
CENTRALA

MARIBOR **NOVI SAD**
PODRUŽNICA SKLADIŠTE

TVORNIC:
LJUBLJANA-MEDVODE

MALI OGLASI

Modna krojačnica
za gospode in dame KELC.
Maribor, Stolna ul. 5, izdeluje
vsa v to stroko spadajoča dela.

Deteljno seme,
fižol in gobe
kupuje
Sever & Komp.
Ljubljana,
Wolfova ul. 12.

Parno vulkaniziranje
vse vrste gumijaste robe, kakor
tudi popravila galos sprejema
po najkvalitetnejših cenah Peter
Škafar, Ljubljana, Rimska c. 11.

8.000 K
nagrada dobi, kdor preskrbi
poskenu, oženemu upo-
lozenu mesto hiškega v sredini
ali periferiji Ljubljane. Ponudbe
na upravo lista pod »Takoj
8.000«.

Blagajna
znamke »National« (hebel)
dobro ohranjene, se po
ugodni ceni prodajo. — Na-
tančneje se poizve v trgo-
vini M. Hladnik v D. M. v
Polju pri Ljubljani.

Išče se
mala preprosta sobica v sre-
dini mesta. Ponudbe na upravo
lista pod »Soba«.

Išče se
velika prazna soba ali 2 majhni,
svetli z električno razsvetljavo,
če mogoče s separatnim vho-
dom od juž. kolodv. do Rimske
ceste. Ponudbe je poslati na
upravo lista pod »Zračno 17«.

Pomisli!
kako malo te stane mali oglaš,
izračunaj lahko sam, da 20
besedi 6 din, vsaka nadaljnja
beseda pa 30 para.

Prazne steklenice
od »Juhana« kupuje družba
»Juhana«, Ljubljana, Gradišče 13.

Družabnika
s 150 do 200.000 Din kapitala
se išče za trgovino samo na
veliko (2 dobro vpeljana pred-
meta) v Ljubljani s sodelovan-
jem v pisarni. Cenj. naslove
pod šifro »Dobro predmet« na
Aloma Company, Ljubljana.

Kaj je to?
napram uspehu, katerega tem
potom dosežeš,

Proda se takoj
v sredini mesta Maribor, na
novo renovirano kavarno s su-
glatim separatnim ali »Am-
rican bar« s velikim parkom
in s stanovanjem 4 sob s pri-
ključniki za takojšnjo vselitev
za ceno 225.000 Din. Cenjenje
ponudbe na kavarno »Bristole«
v Mariboru.

Sprejme se
več oseb na boljše domače
hrano. Natančneje se poizve
v upravi lista.

Išče se
dobro vpeljen potnik papirne
trgovine, ki bi bil pripravljen
prevesti dobro idejo s mesečno
sezajsko blago proti proviziji.
Naslov pri upravi lista.

PREMOG
Trboveljski...
Libovski...
Ormoški...
Trobnodolski...
dobivajo po najnižjih
cenah
DOM. ČEBIN
trgovina s premogom
LJUBLJANA
Wolfova ulica št. 14.

Jesenski površnik
moški in žaketi s telovalkom.
vse dobro ohranjeno se ugodno
proda.
Naslov pove uprava lista.

Išče se
dobro vpeljen potnik papirne
trgovine, ki bi bil pripravljen
prevesti dobro idejo s mesečno
sezajsko blago proti proviziji.
Naslov pri upravi lista.

PREMOG
Trboveljski...
Libovski...
Ormoški...
Trobnodolski...
dobivajo po najnižjih
cenah
DOM. ČEBIN
trgovina s premogom
LJUBLJANA
Wolfova ulica št. 14.